

Wychodzi w Krakowie

codziennie o godzinie 8¹/₂ rano, wyjąwszy Poniedziałki i dni następujące po świątach.

Cena:

W KRAKOWIE miesięczna 6 złp. — kwartalna 15 złp.

W KRAJU kwartalna razem z przesyłką pocztową 5 złr. m. k.

Przedpłata

przyjmuje się w księgarni JÓZEFA CZECHA przy Głównym Rynku N. 453.

Pieniądze przesyłają się *franco* pocztą wprost do BIÓRA EKSPEDYCYI CZASU wyrażwszy na kopercie „prenumeracyjne pieniądze“.

CZAS

Przyjmują się

OGŁOSZENIA, ROZPRAWY, ODEZWY wszelkiego rodzaju. DONIESIENIA literackie, księgarskie, handlowe, przemysłowe rolnicze itp.

UWIADOMIENIA tyczące się sprzedaży, kupna, dzierżaw itp.

Za opłatą

od wiersza petytowego za jednorazowe umieszczenie po 8 grp. następne po 3 grosze — z dopłatą po 10 krajcarów za każdą publikacją na stempel rządowy.

Listy

niefrankowane nieprzyjmują się, wyjąwszy od stałych lub znanych korespondentów.

Numer pojedynczy kosztuje 10 groszy.

PROGRAMM

uroczystości przeznaczonych dla uświetnienia dnia zaślubin JEHO CES. KRÓL. APOSTOLSKIEJ MOŚCI przygotowanych w głównym mieście Krakowie.

- 1) Dnia 23 kwietnia wieczorem: Wielki capstrzyk z muzyką,
 - 2) Uroczyste przedstawienie w rzesisto oświetlonym teatrze,
 - 3) Dnia 24 rano: Pobudka z muzyką,
 - 4) Przedpołudniem: Solenne nabożeństwo w kościele Katedralnym na Zamku,
 - 5) Zaślubiny wyposażonych przez składkę Obywateli, dwóch chrześcijańskich par narzeczonych,
 - 6) Solenne nabożeństwo w Bóznicy głównej na Kazmierzu,
 - 7) Zaślubiny wyposażonej przez składkę gminy Izraelitów pary narzeczonych,
 - 8) W południe: Rozdanie żywności 1000 ubogim w lokalnościach pałacu Wielopolskich na koszt miasta,
 - 9) Rozdanie żywności 500 ubogim na koszt gminy Starozakonnych na rynku Kazmierskim,
 - 10) Po południu: Świetne strzelanie do celu w ogrodzie Towarzystwa Strzelców, które przez 8 następujących dni odbywać się będzie,
 - 11) Wieczorem: Koncerta w lokalnościach Towarzystwa Kassynowego, poczem gra w Tombole na dochód ubogich,
 - 12) Wielki capstrzyk z muzyką.
- Nabożeństwo solenne pod L. 4 wzmiankowane, rozpocznie się w kościele na Zamku o godzinie 10tej rano; po niem nastąpi natychmiast zaślubienie narzeczonych par chrześcijańskich. Szanowna Publiczność najmniejszą do udziału w tej uroczystości duchownej przez liczne nań zebranie się zaproszoną zostaje.

Z Magistratu K. Głównego
M. Krakowa d. 21 kwietnia 1854. (366)

CZĘŚĆ LITERACKO-ARTYSTYCZNA.

SZARA GODZINA

POWIEŚĆ *Maurycego Manna.*

(Ciąg dalszy.)

Śmiech dosyć głośny, więcej przymuszony niż szczerzy, zakończył tę złośliwą wycieczkę księcia przeciw tak zwanym lwom dzisiejszym.

Starzec ciągnął dalej spokojnie:

„Niebyłem zatem więcej od innych racjonalistą, a na dowód powiadam — żem dumał.

„Nie poraz pierwszy jednak, widziałem młodą dziewczynę — w oknie — przy świetle księżycy. Nie poraz pierwszy zdarzyło mi się rozmawiać z kobietą nieznaną; nie poraz pierwszy podniosłem kwiatek upuszczonej z rąk kobiecych... Nie było w tém nic nowego: znajdziecie nawet zapewne, że nie było nic interesującego.“

— Ależ dziewczyna musiała być bardzo piękna, zauważał p. D***

„Gdy się zbliżył do okna aby do niej przemówić, odpowiedział księżu, przekonałem się, że nie była wcale tém, co świat zwykle nazywa, piękną kobietą. Słowem, była to jakem już nadmieniał, jakaś istota wybrana.

„Cecha istot takich nie zasadza się wierzącym mi, tyle na piękności, ile na harmonii. Kiedy natura taką chce wydać istotę, radzi się zapewne doskonałości uczuć, do jakiej kobieta dojść może i do tego się w dziele swoim stosuje. Piękność, w właściwem znaczeniu tego wyrazu, bywa nieraz przy tém kształtowaniu obcą, i dla pilnego dostrzegacza, mniej nieraz istnieje różnicy między kobietą prawie brzydka a okrzyczoną piękną, aniżeli między tą ostatnią, a istotą, której się tytuł wybranej należy.

„Według mnie, doskonałość natury ludzkiej zwłaszcza w kobiecie, zawisa od harmonii istniejącej między przejęciem uczuć i ich wyrażeniem. Im łatwiej odbywa się ta nieustanna czynność, im mniej usiłowania w tych ciągłych przejściach ze świata fizycznego do moralnego, w tém wiecznym odbijaniu się zewnątrz na wewnątrz i *viceversa*, tém istota jest doskonalszą. Każde doznane uczucie lub wrażenie winno być zupełne, i zawiadnąć całą istotą; oddane, ten sam powinno wyrzucić skutek,

Kraków 22 kwietnia.

Rzeczą jest podobno żadnej nie ulegającą dyskusyi, że w rządach regularnych, polityka zewnętrzna i wewnętrzna w jednym postępować powinny kierunku, to jest dążyć do wspólnego im celu, który jest polityką państwa; i używać środków prowadzących do osiągnięcia go wewnątrz i zewnątrz, a pomagających sobie nawzajem, jakkolwiek działanie ich w sferach całkiem różnych jest objęte. Z tego też powodu, harmonia ta, lubo na pierwszy rzut oka bardzo jest naturalną i prostą, nie zawsze łatwą jest do pochycenia zwłaszcza dla tych, którzy stojąc na uboczu, w działaniu tém żadnego nie mają udziału. Na to trzeba aby użyty środek był bardzo jasnym i wyraźnym, aby był bardzo wybitnym w rzeszonej harmonii tonem; bo nieraz pozorna sprzeczność na fałszywą w sędzie poprowadzić może drogę. Takim właśnie jasnym krokiem rządu wydaje nam się być zniesienie stanu oblężenia w Galicyi i Węgrzech, zwłaszcza gdy uważamy chwilę ogłoszenia najwyższego postanowienia z 7go b. m. z tej drugiej strony, której niedotknęliśmy w przesyłanym artykule — ze strony politycznej.

Kierunek polityki zewnętrznej gabinetu wiedeńskiego, o ile sędzić wolno — a niezmiennosc stanowiska przez Austryę zajętego od początku sprawy Wschodniej tylekroć w piśmie naszym wskazana, daje nam pewne prawo do wniosku, że się niemylimy — jest stałem i mocnem usiłowaniem utrzymania pokoju w jak najobszerniejszym zakresie, o ile tylko ograniczenie wojny

w Europie da się pogodzić z godnością i interesem Monarchii. Postanowienie z d. 7. b. m. znoszące stan wyjątkowy wywołany socjalnymi zaburzeniami; okazujące zupełną ufność, że nie ma już żadnego niebezpieczeństwa *niepokoju*; posuwające naprzód zamierzoną reorganizacją i dowodzące, że bliską jest dokończenia — jest krokiem w administracji czyli polityce wewnętrznej państwa, na drodze uzupełnienia zapowiedzianego porządku rzeczy, czyli na drodze pokoju. W innej sferze — działanie odpowiednie — jeden kierunek. Lecz zważając na chwilę w której krok ten uczyniony został, harmonia ta nie równie jest jeszcze wybitniejszą, a postanowienie z 7go b. m. dopełnia niejako zajęte w polityce zewnętrznej stanowisko.

Aby usiłowanie utrzymania pokoju w takich jak dziś żyjemy okolicznościach nie było płonnem, ale skutecznem, nie dosyć na tém aby stale i energicznie było okazywanem, ale nadto, potrzeba aby państwo które takowe zajmuje stanowisko dało Europie dowody swej siły, i to w tej chwili, i w duchu pokoju. Demonstracje za pomocą korpusów wojska nie starczą na dowód: ale będzie nim okazanie siły wewnętrznej i spokojności żywołów w składzie państwa będących. Powiedzieliśmy już poprzednio, że postanowienie z d. 7 b. m. ważnym jest dla Europy wypadkiem i dla czego. I w rzeczy samej, nie jestże tym dowodem siły zniesienie stanu oblężenia dające rękojmię spokojności wewnętrznej w chwili, gdy ją za granicą zaprzeczano i stawiano mnie-

z różnicą tylko pochodzącą z natury istoty, która je odbiera. Każde cierpienie uderza w serce i odbija się w najmniejszej kropelce krwi najcieńszej z żyłek. Radość ma coś szalonego, musi być w niej i gorączka i wycieńczenie nieodstępne jej towarzyszy. Nic delikatniejszego a silniejszego zarazem nad taką istotą, bo musi potrafić wszystko, sama uczuć, i dać wszystko uczuć, a harmonia, która spoczywa w głębi tego kontrastu jest głównym jej urokiem, jeżeli nie pięknością. Skoro tak uprzywilejowaną spotykamy istotę, ulegamy zwykle urokowi który ją otacza, ale każdy według swego charakteru i naturalnego usposobienia.

„Bohaterka moja nie była więc piękną, powiadam wam to wręcz.

„Wzrostu była średniego i kibici niezbyt wysmukłej. Wicie już, że ręce i nogi miała małe: cera jej twarzy była tak delikatna, że na jej widok szczególne przejęło mię uczucie. Rysy jej nie były regularne, usta szczególnie. Wargi wierzchnia była trochę podniesioną i dawała jej wyraz nieco dziecinny a razem nieukontentowany, który jakem się później przekonał, w smutnych chwilach przemieniał się w wyraz boleści nieporównanej. Nosek jej mały i lekko zadarty należał w tej twarzy do uśmiechu, do wesołości. Co do spojrzenia, które przemieszkowało w dwóch oczach czarnych niezbyt wielkich, w cieniu długich rzęsów czarnych jak heban, strzeżonych przez szerokie brwi będące acydzieniem w układzie swych jedwabnych włosków, co do spojrzenia, dosyć wam powiedzieć, że miało sobie poleconem od natury, aby tłumaczyło to co się w sercu dzieje. I skarżyć się nie mogło, chociaż bez wątplenia praca była wielką; wywiżywało się też jak najdoskonalej z owego zadania pełnego rozkoszy, i jakby cudem, nie traciło nigdy na sile, chociaż ciągle zmieniać musiało swój wyraz.

„Otóż portret aczkolwiek niedoskonały dziewczyny o której marzyłem.

„Nie pojmuję, czemu się niewstydzę powtórzyć wam to, zdaje mi się, poraz trzeci. Zapewne dla tego, dla czego nierumieniłem się i wtedy, przyznając się samemu sobie, że uchybił wszelkim regułom postępowania młodego człowieka, który spotka kobietę co mu się podoba i jest nią zajęty. Przeciwnie, pyszniłem się prawie przed sobą ze skromności moich zapytań. Pyszniłem się, że ani kroku nieuczyniłem, aby się dowiedzieć o jakich szczegółach, któreby mi się przydać mogły, że odszedł, niewiedząc kto jest moja nieznaną.

„O dziesiątej przypomniałem sobie, a raczej przypomniał mi mój kamerdyner, że zaproszony jestem na wielki wieczór, na *raout*, i że już przygotował suknie do przebrania potrzebne.

„Przebrałem się więc — wetknąłem różę, którą upuściła była dziewczyna, w dziurkę od fraka i poszedłem. W jakimś byłem usposobieniu na tym wieczorze, dowiedę wam kilka słów.

„Siedziałem obok dowcipnej panny T*** Jak każdy, miałem jej zawsze coś przyjemnego lub złośliwego do powiedzenia. Tym razem nieznalazło się nic w zapasie. Widząc mię tak milczącym:

„— Cóż to panu jest? spytała, masz minę tak nie-szczęśliwą, jak owa róża na pół obrana co wisi u fraka pańskiego.

„— Bo też jestem ranny jak ona — odpowiedziałem.

„— Chcesz pan powiedzieć zmaltretowany, — dorzuciła szybko panna T*** wskazując złośliwie na panią Z*** której jak mówiono starałem się wówczas podobać — Bardzo mię cieszy, że się to panu czasem zdarza.

„— A to czemu? spytałem.

„— Bo mówią wszyscy, że pan stojasz się za nadto przedsiębiorczy i śmiały, odrzekła.

„Uśmiechnąłem się po głupiemu.

„Wstałem i wyszedłem.

„Przez całą noc niezmrzyłem oka. Nazajutrz jedną tylko zajęty byłem myślą, aby znów zobaczyć dziewczynę.

„Moi przyjaciele, jeżeli zdarzy wam się spotkać taką istotę, a poznać ją, jeżeli spytacie się waszego serca — odgadujecie ją po tej niesłychanej żądzy, którą w niem zapali najmniejszy znak współczucia z jej strony, poznać ją zwłaszcza po tem uszanowaniu, które będzie tak głębokiem że jak tyran tą samą żądzą zawiadnie — jeżeli ją spotkacie, a nie będziecie w położeniu używania ciągłej jej obecności, uciekajcie przed nią, uciekajcie dopóki czas jeszcze! bo w krótko ona i myśl wasza będzie jedno i to samo. Nieobecność choćby najkrótsza będzie wam boleścią, męczarnią, którą sobie sami zadacie!... Bo zaręczam wam śmiałości wam zabraknie na długo, a może na zawsze. Uciekajcie więc od niej moi młodzi przyjaciele a oszczędzicie sobie wiele smutku i zgrzyoty!“

Książę zatrzymał się nieco i znów dalej ciągnął:

„W przeciągu dnia, kilka razy przeszedłem przez ową ulicę. Okno było ciągle zamknięte. Nadszedł wieczór, okno spostrzegłem otwarte, stanąłem na tem samym miejscu co w wili. Serce biło mi gwałtownie.

mane niebezpieczeństwo w formie pogroźki? nie jestże dowodem siły zniesienie stanu oblężenia w chwili właśnie, gdy w sąsiednim państwie stan ten jest zaprowadzonym, i to w graniczących prowincjach? Nie odpowiadaż wyraźnie kierunkowi pokoju w polityce zewnętrznej, gdy zwązimy zwłaszcza, że to państwo sąsiednie jest w stanie wojny?

Kończąc zaś uwagi nasze o chwili w której ogłoszonym zostało najwyższe postanowienie z 7 b. m. i tego pominąć nie możemy, że skutkiem jego być musi wpływ zbawienny na kredyt państwa. Jeżeli bowiem z jednej strony jest on jako *nervus rerum* potrzebny dla państwa, tak znów nie go bardziej nie ustala i nie podnosi jak zaufanie i zaspokojenie. Zaufanie to czerpie on głównie w dowodach siły państwa, rozwija się najwięcej w spokojności przed niespodzianie zaskoczyć go mogąciami zmianami. Obawia on się wojny bezwzględnie, ale straszy go nierównież więcej ewentualność wewnętrznych zaburzeń. Z jednej i drugiej strony postanowienie z 7go b. m., dostarcza mu rękojmi. Skierowane w duchu pokoju, zostawia mu tylko obawę wojny, w takim jedynie przypadku w jakim widzimy wszędzie, że nawet kredyt przyjmuje ją z pewną rezygnacją i chętnie podejmuje ofiary: usuwa zaś całkiem strach niepokojów wewnętrznych, udowodniając, że aby spokojność zachować, niepotrzebuje powtarzamy, uciekać się do nadzwyczajnych środków, ale zrzeka się ich dobrowolnie.

Korespondencya Czasu.

Lwów 18 kwietnia.

§ Trzech nowych artystów dramatycznych, pp. Linkowski, Kaliciński i Ulrych debiutowali wczoraj na scenie polskiej w *Pamiętnikach Szatana*. Na samą wzmiankę tych dobrze wam znanych artystów i *Pamiętników Szatana* przewidując niezawodnie, że pierwszy grał występnie kawał, kawałera de la Rapiniere, a drugi Robina młodzieńca pełnego szlachetności i poświęcenia, który jako główny bohater tej sztuki trzymając w swém ręku wszystkie tajniki i sprężyny zawikłania, poprzysięga przywrócić skrzywdzonej wdowie de Ronquerolles i jej córce wydarte im nazwisko i majątek familijny. Obaj ci artyści znani nam już byli poniekąd z kroniki *Czasu*, lecz że publiczność w ocenianiu artystów za własnym sądem iść

zwykła, przeto ciekawość powszechna nadzwyczaj była zaostrzona, zwłaszcza że zasilenie sceny nowymi artystami było oddawna bardzo pożądane. Linkowskiego przyciągnęła publiczność w połowie pierwszego aktu bardzo zimno. Wśród gry dawały się wprawdzie słyszeć gdzie niegdzie okłaski, lecz okłaski te były tylko hasłem gwizdania, które przygłuszały za każdym razem wszelki dowód zadowolenia, i pan Linkowski zaraz po pierwszej scenie uniósł ze sobą za kulisy jawne dowody nieukontentowania. Artysta ten skarykaturował wprawdzie nieco kawalera de la Rapiniere, napiętnował obyczaje jego za nadto wielkim cynizmem, który w wyższym towarzystwie nawet u ludzi nierzadkich się nie napotyka, lecz w ogóle gra jego była zadawalniająca, i śmiało powiedzieć można, że artysta ten pomimo wzmiankowanej przesady dał niemałe dowody znajomości swjej sztuki. Sąd więc publiczności był za nadto ostrym, i mniemam że nie był tyle krytyką gry, ile raczej rodzajem manifestacji przeciw nowej dyrekcji. Że ulubiony Nowakowski, który dawniej w tej roli zwykł był występować, dotychczas jeszcze nie jest zaangażowany.

Inaczej postąpiono z p. Kalicińskim. Pierwszą scenę w domu pani de Ronquerolles odegrał debiutant jak najgorzej. W deklamacji swjej nie miał nic, coby znamięnowało artystę, przeciwnie wydawał się jak uczeń recytujący swą lekcję, utykał nawet czasami, i pomimo że scena ta wymagała po nim wiele życia i rzutności, stał prawie nieruchomy nie mogąc się zdobyć na żadną akcję. Lecz nie był to wcale brak talentu lub pojmovania roli. Była to jeno trema i podobno konsternacja wywołana niepowodzeniem p. Linkowskiego. Publiczność też ujęta młodzieńczością i miłym organem debiutanta, i jakby wiedziawszy trafnie przecuciem, że młodzieniec ten w ciągu sztuki rozwinię przed nią swój piękny talent, obsypała go zaraz po pierwszej scenie rzesistemi okłaskami. Jakoż nie zawiodła się wcale. P. Kaliciński ośmielony miłym przyjęciem odzyskał przytomność, akt drugi i trzeci odegrał z precyzją i wielką giętkością, w kilku zaś scenach a zwłaszcza w oświadczeniu miłosnym wygłoszonym przy akompaniamencie muzyki pokazał się nie uczniem lecz zupełnym panem swjej roli i samego siebie. W ogóle zachwylił p. Kaliciński naszą publiczność, każdy z widzów odszedł z błogiem zadowoleniem, że scena nasza nabyła artystę do ról pewnych, na którym nam od dawna bardzo zbywało. W drugich dwóch aktach oddano także sprawiedliwość niezaprzeczonemu talentowi p. Linkowskiego, i obu artystów połączono nie tylko grzotem okłasków, lecz przywoływano ich nawet po kilka razy. Pan Ulrych miał zanadto małą i nieznaczną rolę, jakżeby o nim teraz już coś powiedzieć można. Palma całego wieczora należała jednak weteranowi sceny p. Smochowskiemu w roli *Jana Gauthier*. Zdawałoby się, że w tak małej roli artysta ograniczony na dwa tylko wyrazy: „tak i nie“, nie potrafi zwrócić uwagi, w ustach jednak p. Smochowskiego miały te wyrazy taką siłę, że wyciskały

łzy z oczu, z piersi zaś widzów wydobywały niepowstrzymane zadziwienie, że niema prawie rola, tak wymowną się stać może. W roli panny de Ronquerolles złożyła panna Kasprzycka nowe dowody niestępnego postępowania. Prosimy tylko o taką naturalność w głosie, jaką gra sama jest nacechowana.

Wiosny nie możemy się doczekać, z Żółkiewskiego piszą, że przymrozki szkodliwie wpłynęły na oziminy.

Berlin 20 kwietnia.

+ Lubo wojna pomiędzy Zachodem a Rosją rozpoczęła faktycznie z jednej i z drugiej strony krokami nieprzyjacielskimi, położyła koniec wszelkim deklaracjom piśmiennym, usiłującym przed trybunałem opinii europejskiej usprawiedliwić stanowisko każdego z stron wojujących; gabinet petersburski uznał przecież za potrzebę, odezwać się raz jeszcze publicznie, aby zrzucić z siebie odpowiedzialność, którą państwa zachodnie aktem deklaracji wojny zwały wyłącznie na niego, oraz odeprzeć a przynajmniej osłabić właściwem objaśnieniem powszechne uprzedzenie, które wywołała przeciw niemu publikacja poufnej korespondencji. Ten podwójny cel mają dwa artykuły, zamieszczone w *Journal de St.-Petersbourg* z d. 12 b. m., z których pierwszy, opatrzony na czele napisem „déclaration“, lubo niepodpisany przez nikogo, jest przecież wyraźnie urzędową odpowiedzią na akt deklaracji wojny państw zachodnich; drugi niema wprawdzie cechy urzędowego dokumentu, jest jednak półurzędowym oświadczeniem, i stoi z pierwszym w ścisłym związku; jest on nawet o tyle ciekawszym w tej chwili od pierwszego, że trudno było pojąć, co gabinet rosyjski spowodować było mogło do wywołania publikacji powyższej korespondencji. Nie mamy i teraz dostatecznego w tym punkcie rozjaśnienia. Komu jednak świadome są środki, za pomocą których wielka polityka obswaja opinię z wypadkami, które nadzwyczajnością i nagłością swą wstrząsnąć by nią mogły zbyt gwałtownie i niebezpiecznie, dla tego i powody do powyższej publikacji nie będą zagadką. Natomiast mamy w rzeczonym artykule objaśnione inne, równie ciekawe szczegóły, a między niemi i ten, że Prusy i Austria były poufnie zawiadomione o przedmiocie tajemnych układów z Anglią, oraz o treści i właściwym celu wiadomego memorandum. Sąd opinii opierał się dotąd na jednostronnym rzeczu tej przedstawieniu. *Audiat et altera pars*. To ułatwia sprawiedliwość wyroku. — Dzienniki zachodnie doniosły, że Anglia i Francja wystosowały do gabinetu pruskiego ultimatum, w którym domagają się stanowczej decyzji co do stanowiska Prus w obecnej wojnie. Czemuż dzienniki zachodnie nie donosiły, co po krótkim czasie pokazało się, że było fałszem. Tak się rzecz ma i z powyższą wiadomością. Prawdą tylko jest, że posłowie angielski i francuski przy tutejszym dworze mieli temi dniami dłuższą konferencję z ministrem-prezydentem, wskazując konieczność, że w moc protokołu wiedeńskiego Prusy po-

„Ukazała się dziewczyna i pozdrowiła lekkiem skinieniem głowy. Widok jej takie na mnie zrobił wrażenie, że stałem niemy i bez ruchu. Widzieć ją — było już dla mnie dosyć. Nic prócz wzroku, który na mnie ciągle spoczywał nie zdradzało w jej osobie najmniejszego wrażenia. Wydawała mi się całkiem spokojną. Zresztą odległość między nami była zanadto wielką abym mógł spostrzedz co innego.

„Po chwili zdało mi się że chciała już odejść.

„— Już! zawołałem z westchnieniem.

„— I na cóż pan czeka? spytała.

„— Na nic w tej chwili, odrzekłem, ale boję się czekać znowu.

„Uśmiechnęła się wdzięcznie.

„— Przygotowałam kwiateczek, rzekła.

„Weszła do pokoju i wróciła do okna trzymając w ręku astra, który mi rzuciła, mówiąc:

„— Dobranoc.

„Znikła.

„Wiedziałem, że się więcej nie pokaże; że nic mi nie pozostaje, jak podnieść kwiatek i odejść. Tak też uczyniłem.

„Przygotowała więc dla mnie kwiatek! myślała więc o mnie! Wiedziała więc że przyjdę? Na cóż rachować mogła? Byłaż w tem pewność — jaką daje kokieterya, lub zaufanie — które tylko niewinności przystoi?...

„Te pytania zajmowały mnie przez cały wieczór; a jednakowoż wstręt nieprzezwyciężony odwozidł ciągle od jakiegokolwiek kroku, któryby mnie mógł doprowadzić do pewniejszej nieco i do wyraźniejszej odpowiedzi.

„Nazajutrz nowy kwiatek, i pożegnanie w jednym wyrazie. Czwarte nasze widzenie żadnej nieprzyniosło odmiany.

„Słowem ośm czy dziesięć wieczorów minęło bez żadnej zmiany w sposobie widywania się naszym. Raz tylko, gdy nie mogłem pewnego wieczora czekać na zwykłym miejscu, nazajutrz rzucając mi kwiatek dodała:

„— Schowałam wczorajszy. Zwiądzł nieco, ale pewna jestem, że dbasz o niego.

„I rzuciła kwiatek i ukłon i dobranoc — wszystko z prostotą i wdziękiem, który mnie zachwycał. Pomijam inne nasze spotkania, aby cierpliwości waszej nie zmęczyć. Opowiadanie moje i tak wydawać się wam musi monotonna. Możemy i ja wtedy nawet był tego zdania, gdyby nie to, że żyjąc na wielkim świecie i mając się żenić, a raczej przechodząc przez wszystkie komoraje, ja-

kie ten akt poprzedzają, za nadto wiele miałem drobnych zajęć, ażeby obwinieć to uczucie o monotonię; owszem, im więcej odwracano myśl moją od tej dziewczyny, tem z większą troskliwością pielęgnowałem ją w sercu.

„Zresztą powab jaki miało dla mnie to niewinne uczucie był całkiem nowy. Tajemniczość zachowana w całej tej przygodzie, utrzymywała we mnie ciągłą walkę. Czerpałem w niej jakieś nieznanne zadowolenie wewnętrzne, które schlebiało miłości własnej jakkolwiek próżność moja na tem cierpiała. Uczucie, które widok jej we mnie obudzał, nie tępiło się wcale, przeciwnie, coraz większej nabierało mocy. Tylko, po gorączkowym wstrząśnieniu pierwszych dni nastąpiło niejaki uspokojenie. Teraz bowiem byłem pewny, że ją zobaczę; byłem do tego przygotowany tak jak ona była przygotowana, aby mi rzucić kwiatek. Kwiatek ten, który schlebiałem sobie, że może włosy jej zdobić, że może ust jej się dotknąć, który dopiero co widziałem w jej ręku, tracił dla mnie zupełnie woń swoją własotwą. Zdawał on mi się przesiąknięty technieniem tej młodej dziewczyny. Każdy listek drażnił mi zmysły rozkosznymi rojeniami: rozstać się z nim nie mogłem. Nosiłem go zawsze wieczór u fraka. Naśladowano mnie i weszło to w modę. Tak to bywa na świecie. Ież to kwiatków nieraz widzimy w salonie gdy tymczasem myśl do jednego tylko należy!

„Ile razy stałem pod ogniem, że tak powiem jej spojrzenia, doznawałem wpływu magnetycznego jak gdyby pewien rodzaj uroku odrywał się od tej istoty, i oblewał mnie rozkosznym wyziwem lub raczej naksiał wstępnym szerokich zwojami swojemi otaczał mi całego, odpychając z wolna wszystko cokolwiek nie było dość sympatycznym i delikatnym, a głaszcząc i piecząc się wszystkiem co w mej naturze godnym znajdował swego miękkiego i odurzającego zetknięcia. Wszystkie najskrytsze fibry, wszystkie nerwy najczulsze drgały, rozpręgały się i wiły w tym moralnym uścisku. Było to uczucie, jakie poprzedzać musi szczęście wymarzone ale nieznanne. Na dnie tego uczucia, była jednak ciągła obawa, która się przeradzała w boleść, ile razy dziewczyna opuszczała okno. Serce kurczyło się cierpieniem jakiego pierś doznaje, gdy chcąc odetchnąć braknie jej powietrza.

„Nie opuściłem żadnego szczegółu w opisie tej nowiej dla mnie znajomości. Były one potrzebne, abyście zrozumieć mogli okrutny zawód, gdy pierwszego wieczora okno było wprawdzie otwarte, ale bez lubego zjawiska, bez którego się już obejść nie mogłem. Zawód ten prze-

szedł w okropną niespokojność za drugim wieczorem. Za trzecim dochodził szaleństwa. Chorą jest bez wątpienia! Myśl ta nieporzuciła mnie i w dzień i w nocy. Byłem nie-szczęśliwy. Aby się wydobyć z nieszczęścia, lub może głębiej w nie popaść, trzeba było koniecznie wybrnąć z tych okropnych domysłów.

„Dowiedziałem się z łatwością, że ta prześlizgną dziewczyna była córką jedynaczką mego jakiegoś urzędnika, który od dwóch lat już nie żył. Szczępła pensya emerytalna pobierana przez wdowę i dochód z pracy ręcznej, wystarczały na utrzymanie matki i córki. Zdrowie tej ostatniej wzięło mimo pozorów, zmuszało ją od czasu do czasu do wyjazdu na wieś dla zażywania świeżego powietrza. Stryj jej był dyrektorem fabryk żelaza znacznie od Warszawy odległych. Do niego to jeździła dziewczyna w lecie, i po kilku tygodniach wracała znowu do matki. Otóż cała przyczyna, która mnie w tak wielki wprawiła niepokój.

„Chociaż zaspokojony z jednej strony, nie byłem wcale pocieszony. Sposobność zdawała mi się wyborna, aby się do niej zbliżyć. Gdyby można co wymazać z przeszłości, cóżbym nie dał dziś jeszcze, gdybym tej pokusie nie był uległ!

„Tak moi przyjaciele, jeżeli podobną spotkacie istotę, a postępowanie jej pozwoli wam się spodziewać, że nie będziecie obojętnymi, radzę od niej uciekać! Jeżeli niemaćcie mocy lub woli pisać się na wszystko, cokolwiek dla jej szczęścia potrzebnem być może — radzę od niej uciekać! Jeżeli zwłaszcza chcielibyście ją na próbę wystawić, zaklinam was, uciekajcie od niej daleko! Bo próba dla serca, które czuje tak żywo i radość i szczęście, co oddaje tak wspaniale cały ogień jaki posiada, niezachowując sobie najmniejszej iskierki, aby w razie nieszczęścia rozdmuchać ją mogło — dla serca, które nieobawia się nigdy rozczarowania, bo go nierozumie... dla serca takiego, próba nie jest grą niebezpieczną, z której ono mniej lub więcej ranne albo też zmęczone wychodzi, dla niego próba jest zagadką życia lub śmierci. Nikt nieodgadnie natury — nieprzewidzi czyli próbę wytrzyma takowa istota: im doskonalszą będzie — tem próba fatalniejszą! Wierząc mi, a jeżeli obawiacie się być sprawcami nieszczęścia, uciekajcie moi młodzi przyjaciele, uciekajcie przed istotą wybraną!

Zatrzymał się staruszek i po dłuższej przerwie tak dalej mówił: (Dalszy ciąg nastąpi).

winni zająć wyraźniejsze stanowisko w koncercie europejskim. Wyraźniejsze? znaczy zapewne czynne, w związku z Anglią i Francją przeciwko Rosji, wyciągać kasztany z ognia? Odpowiedź Prus nie jest wiadoma, ani nie może nawet być daną w tej chwili, skoro projektowany alians odporny i zaczepny z Austrią nie jest dotąd zawarty. Miałoby już tylko chodzić o Prusy, aby odegrać kwartet europejski wedle partytury protokołu wiedeńskiego, która nie jest jeszcze na koncertową orkiestrę instrumentowaną? Tak wielcy wirtuozi, jak Anglia i Francja, nie miałoby potrafić grać bez orkiestry, i być pewnymi sukcesu i oklasków? Przecież już naprzód, zwyczajem wirtuozów, rozgłaszają tryumfy swoje. Nie większą sława w dwóch, niż w czterech, podesłać świat pod nogi? Lecz inna tu w tej chwili rozchodzi się pogłoska. Mówią, że Prusy podały państwu zachodnim nowy pośredniczy projekt do załatwienia w drodze pokoju kwestii sporu. Na jakiej podstawie? o to nie pytać, bo cała wiadomość zdaje się nie mieć żadnej podstawy; lubo Prusy oświadczyły raz po raz, że stanowisko ich, jako państwa w sprawie wschodniej najmniej interessowanego, wkłada na nie obowiązki starania się nieprzerwanie i do końca, aby spór obecny w dobry sposób był załatwiony, aby przynajmniej okropności wojny nie rozlały się na całą Europę. Pogłoskę tę zrodziła może inna pogłoska, która niesie, że Austria i Prusy, podpisawszy protokół wiedeński powtórnie, i zakomunikowały akt ten gabinetowi rosyjskiemu, usiłując wstrzymać państwa zachodnie od dalszych kroków nieprzyjacielskich, dopóki z Petersburga na komunikację powyższą nie odbiorą odpowiedzi. Można się spodziewać, że państwa zachodnie zasłużą się do tego życzenia, dając Rosji czas do przewrócenia armii tureckiej i zatknięcia sztandarów swoich na Bałkanie? Są jednak, którzy tym sposobem tłumaczą sobie powolność działań wojennych ze strony mocarstw zachodnich. Powolności działań floty angielskiej na Bałtyku inna podobno jest przyczyna, a tą jest ociąganie się floty francuskiej, które tutaj dziennik *Zeit* uważa za umyślane, twierdząc, że Francji bynajmniej na tym nie zależy, aby flota rosyjska była zaizolowana, bo po dokonaniu tego, ten sam los mógłby wkrótce, przy zmianie stosunków, spotkać flotę francuską, która tylko w połączeniu z rosyjską może stawić czoło angielskiej, i nie dopuścić, aby Anglia stała się samowładną panią morza i zęgarą cały handel świata pod swą wyłączną i arbitralną opiekę. Trudno wiedzieć, ażali myśl ta stanęła przed oczyma gabinetowi francuskiemu. Godzi się wątpić o tym, skoro w tej właśnie chwili Francja zawiera z Anglią szczególny zaczepny i odporny alians, aby odeprzeć raz na zawsze nacisk, który Rosja wywiera na Turcję. Wszakże przytoczony przez wzmiankowany dziennik argument znajduje skądinąd niejaki potwierdzenie. — Opinia w Zjednoczonych Stanach Ameryki, sprzyjająca początkowo, jak się zdawało, Turcji i polityce państw zachodnich w kwestii orientalnej, zrobiła w ostatnim czasie niespodziewany zwrot, przechylając się ku Rosji. Najpoważniejsze dzienniki amerykańskie stały się organami tej opinii. Co spowodowało tę zmianę? Obawa koalicji francusko-angielskiej, która upokorzywszy Rosję, posłaby z podwójnymi siłami miąszać się do wewnętrznych spraw Nowego świata, mianowicie do spraw środkowej Ameryki, w której Anglia ma tyle interesów, oraz do wysp odnogi meksykańskiej, do samego Meksyku, które Ameryka północna uważa za przyszłe swoje dziedzictwo. Stanowisko Ameryki, gdyby przyjął miało groźną postać, pomieszałoby strasznie szyki Zachodu. Cóżby się stało z Kanadą? Nie byłoby nic dziwnego, gdybyśmy ujrzeli Anglię, opuszczoną przez Francję w chwili, w którejby znajdowała się w zapasach z najpotężniejszymi mocarstwami świata. Są to widoki problematyczne wprawdzie, które jednakże realne stosunki mają za podstawę. — Wiadomości w tej chwili nadchodzące potwierdzają, że traktat zaczepny i odporny zawarty został pomiędzy Francją i Anglią w dniu 10 b. m. i że w dniu 14 t. m. przez obadwa państwa był ratyfikowany. Cel, jak podano wyżej.

Posel pruski przy dworze angielskim, p. Bunsen, nie został odwołany, lecz otrzymał urlop. Na zastępę jego wysłany będzie tu stąd inny dyplomata, podobno jakiś były minister finansów. Z Wiednia donoszą, że traktat austriacko-pruski wkrótce będzie zawarty; główne przeszkody mają być usunięte. Wiadomość, że Król pruski posłał własnoręczny list do Cesarza Francuzów, potwierdzoną została nadeszłą właśnie depeszą telegraficzną z Paryża. — Pogoda prześliczna. Bracia Wieniawscy udali się do Poznania na wezwanie tamecznego dyrektora teatru.

Z nad Elby 18 kwietnia.

Wiadomo wam, że przed kilku dniami ważne z Londynu do Kopenhagi dla admirała Napier nadeszły depesze, które oficer od marynarki, na statku parowym extra natychmiast dalej powiózł za flotą. Tymczasem w zatoce Kiøge 12 wojennych okrętów znajdowało się jeszcze 15 t. m. Następnego dnia angielska flota z oddziału floty admirała Plumridge zawinęła do portu, prowadząc ze sobą 5 prisoń z jeńcami. Wczoraj zaś popołudniu wyszła z Kopenhagi depesza telegraficzna donosząca, że sześć statków wziętych w Bałtyku przez flotę angielską, są okrętami fińskimi. Obładowane są solą, oliwą, owocami i winem. Niektóre z nich mają być zupełnie nowe i kosztowne. Wszystkie te statki znajdują się w zatoce Kiø-

ge. Z Kopenhagi piszą nadto, że zgadzają się zwawcy, którzy widzieli flotę angielską, jednomyślnie nadto, że ludzie i materiały na tych płynących fortcach, zwiastują wielkie rezultaty. Kto z dawniej widzianej floty chciałby sądzić o obecnym jej składzie i organizacyi, mocno by się omylił. Osada nierównie bieglejsza i wprawniejsza w strzelaniu. Młodzież 16-letnia dziś tego potrafi dokażać, co dawniej wytrawni majtkowie. Codzień przez 6 godzin bywają ćwiczenia w strzelaniu do celu, tak dalece, że pod przewodnictwem dobrych oficerów ledwie od 6 tygodni na okręcie znajdują się ludzie, z łatwością najcięższe obsługują działa. Francuskiej marynarce sami oficerowie angielscy sprawiedliwość oddają, twierdząc, że ta flota, którą Francja teraz wysłała jest najlepszą, jaką kiedy Francja posiadała. Oficerowie angielscy są zdania, że Napier na szwank floty swojej lekkomyślnie nie wystawi, chociaż gotów połowę jej poświęcić na wielki skutek. Chce on się tym czasem ograniczyć na zamknięciu okrętów rosyjskich, w portach. W Bałtyku znajduje się obecnie 40 okrętów prócz „Austerlitz”, z 1804 działami i 15,000 ludzi. Między temi okrętami jest 15 liniowych, 10 fregat pierwszej a 5 drugiej klasy. 8 fregat i szrubowców o 6 do 33 i 40 działach, znajdują się w zatoce Fińskiej, strzegąc z admirałem Plumridge portów Helsingfors i Rewal. 22go wraz z „Duke of Wellington” pod Napierem udał się do Gottska-Sunda a może i dalej na północ od Gottland. Pozostałe 2 liniowe i Austerlitz z 7 parowcami i 3 fregatami oczekują rozkazów w Kiøge.

„Alban” który wpadł na mieliznę, bez szkody z niej zszedł. Liniowy okręt „James Wall” ogromne przywiózł zapasy amunicji osobliwie bomb, i znajduje się w Kiøge.

W Szwecji król wydał rozporządzenie dotyczące się ochrony handlu Szwecji podczas wojny między obcimi mocarstwami, jak również szwedzkiej żeglugi. Po nadejściu urzędowej wiadomości o wypowiedzeniu wojny Rosji przez Anglię i Francję, rząd szwedzki ogłosił paragrafy dotyczące się neutralności i jej skutków co do okrętów wojennych, i dla tych ostatnich zamkniętych portów. Przypominamy sobie, że Rosja za tym obywatela. Porty te są: Stockholm od fortecy Waxholm; na wewnątrz, Christiania od fortyfikacji pod Kaholm; przystań norweską stacyi wojskowej pod Horten; porty Carlsten, Carlsrona i port Sliit na wyspie Gottland wewnątrz baterii pod Eneholm. W obec króla, następcy tronu i księcia Dalarna batalion pułku Nerike wypłynął 7go z Schiffsholm do Waxholm. Jenerał Essen tego samego dnia udał się w poselstwie nadzwyczajnym do Wiednia, dla złożenia powinszowania na zaślubiny N. Cesarza Austriackiego i wręczenia listu własnoręcznego króla szwedzkiego.

Wiedeń 20 kwietnia. Ogłoszony na dniu dzisiejszym wykaz stanu monety papierowej państwa w obiegach będącej w końcu marca b. r. jest prawie ten sam co miesiąc poprzednio. W końcu marca było w obiegu papierowej monety za 149,849,073 złr., gdy tymczasem w końcu lutego 149,880,602 złr. Zwykazanym tej summy znajdowało się w końcu marca wymienionych w kasach banku na banknoty złot. reń. 49,154,308 właściwie zatem w obiegu publicznym było tylko 100,694,765 złr. Odtąd, są słowa obwieszczenia ministerstwa skarbu, co miesiąc o tyle cofanemi będą z obiegu bilety skarbowe mające kurs przymusowy, o ile wymiana onych w kasach bankowych postępować będzie, albowiem na zasadzie umowy z bankiem z dnia 23go lutego żadne odtąd bilety skarbowe nie będą wyrabiane i wydawane. Ponieważ moneta papierowa państwa wymieniana na banknoty wiadomą nadal będzie z wykazów bankowych peryodycznie ogłaszanych, zatem administracya skarbową ogłaszać tylko na przyszłość będzie ilość papierków zdawkowych, nie mających kursu przymusowego.

— Dla uniknięcia natłoku albo i jakowego przypadku, dyrekcya policji miasta Wiednia wydała obszernie rozporządzenia dotyczące się porządku i zachowania się w dniach wjazdu dostojnej Narzeczonej JCM. tak do Nussdorf jako następnie do Wiednia, tudzież zaślubin i oświetlenia miasta, to jest od soboty aż do wtorku. W przepisach tych wyznaczone są ulice do przejazdu, rozkład czasu pod względem zajęcia ulic, rozstawienie szpalerów itd. a to w odniesieniu się do znanego już ceremoniału.

Rossya.

Gödsche współpracownik *Gazety Nowopruskiej* (krzyżowej) wydał właśnie pismo: „Rosjanie do Konstantynopola.” Autor żarliwy obronca polityki rosyjskiej pochodzi do Konstantynopola i oprowadzanie tego miasta przez Rosjan z jednej strony jako konieczność polityczną, z drugiej jako najszczytniejszy cel, do którego konserwatyści w Europie wzdychać powinni. Nie na tem wszakże koniec: autor zaleca utworzenie związku państw na obalenie przewagi Anglii i chce, aby Austria, Prusy i Rosja z pomocą Danii i Holandyi opanowały Anglię, zniszczyły jej fabryczną i handlową potęgę, która wedle zdania p. Gödsche stała się monopolem; a tym sposobem, aby położyły koniec racjonalnemu kramarstwu angielskiemu. Misyę tę przekazuje p. Gödsche Rosji, a inne państwa mają ją w tym przedsięwzięciu wspierać. Francję pochyla p. Gödsche za rzecz

podrzedną, Francja dobrowolnie czy mimowolnie nie oprze się temu, „wreszcie Francja to zagraża ludzkości, ale Anglia i Stany-Zjednoczone Ameryki północnej są ogniskami i podporami zasady rewolucyjnej, ciemiężcami ludzkości i prawa narodów.”

Kupiec odeski Aleksander Kumbary ofiarował 10,000 rs. na potrzeby wojenne; kupcy greccy w Odessie złożyli 41,000 rs., stowarzyszenie rzemieślnicze w témże mieście 14,000 rs.

Turcya.

Czytamy w *Ost-Deutsche-Post*: Otrzymałmy dziś listy z kilku punktów z nad Dunaju, z których co ważniejsze wybieramy: Nie ulega wątpliwości, iż Rosjanie temi już dniami przeprawiają się brodem pod Dżurdzewem, aby uciec Ruszczuk. Także z pod Kalaraszu miano ponowić zamysł przeprawy pod Rasową. Po obu tych brodach stoją 4 dywizye piechoty, 2 jazdy i 2 artylerji, trzeci i czwarty korpus z 18 baterjami i dwoma brygadami parku artylerji. Przeprawa na jednym lub drugim punkcie odbyć się ma pod okiem księcia Paskiewicza; rosyjska flotylla na Dunaju ma dopomagać pod Rasową i już stoi na miejscu w pogotowiu, albowiem dla załogi w Hirsowie dowożą żywność na statkach. Księżę Paskiewicz ma poprzednio zwiędzić stanowisko pod Kalaraszem i Dżurdzewem. Według listu z Bukaresztu z dnia 15 b. m. marszałek polny miał się tego dnia znajdować w Fokszanach. Doniesienie nasze już przed 4ma dniami uczynione o zajęciu wału Trajana przez Rosjan, a raczej o dobrowolnym opuszczeniu tej pozycji przez Turków, potwierdzonem jest obecnie z urzędowego źródła przez *Journal de Constantinople* z dnia 10 b. m.

— Winnym liście wyrażone jest mniemanie, iż Rosjanie zamierzają opanować oba brzegi Dunaju od ujścia Suliny do Silistryi, aby się zabezpieczyć przeciw atakowi flot połączonych. Omer pasza nie może temu zapobiedz, albowiem skoro mu przyrzeczono pomoc floty na Czarnem morzu, przeto musi zostawić admirałom, aby bezpośrednio działali. Z Szumli piszą, iż Omer pasza zna dobrze zamiary nieprzyjacielskie. Mówiono tam powszechnie, że w dniu przeznaczonym na wzwym wzmiankowane przeprawy, jenerał Lüders wyruszy z Dobruczy, aby opanować dostępne wyżyny Bałkanu. Tutaj (w Szumli) najpiękniejsza panuje pogoda, co bardzo korzystny wpływ wywiera na zdrowie żołnierzy; w Razgradzie i pomniejszych stacyach szpitalnych połowa łożek niezajęta. W ciągu ostatnich dwóch tygodni nadiągnęło tu 17 batalionów posiłków. Omer pasza ma 70 tysięcy ludzi pod swojemi rozkazami. Czy on pójdzie na spotkanie nieprzyjaciela i w otwartem polu stoczy z nim bitwę czy go też w Szumli oczekiwać będzie, to jeszcze tajemnica.

— Z Bukaresztu donoszą 10go, iż Turcy opanowali znowu wyspę pod Dżurdzewem 7go b. m. tyle razy przez nich zajmowaną i opuszczaną. Rosjanie ustawili działa swoje pozycyjne tuż nad brzegiem, aby utrzymywać bezprzeznaczony ogień skoroby Turcy mieli nanowo rozpoczynać sypanie szanców na wyspie, które poprzednio rozwalono. Tymczasem zaś Rosjanie rozpoczęli ogień przeciw flotylli tureckiej stojącej pod Ruszczukiem.

— Jenerał Lüders dowodzący wszystkimi siłami, które przeszły za Dunaj, ma główną kwatery swoją w Babadaku. Dnia 6go b. m. stawili się na wezwanie jego przełożeni gmin w całej Dobruczy, a jenerał zapewnił ich o swojej przychylności, jeżeli postępowaniem swoim zasługiwali na to będą. Deputowani oświadczyli nie nie przedsiębrać na szkodę wojsk rosyjskich, ale zarazem pragnęli utrzymać obowiązki swoje poddanych tureckich.

— Dnia 8go b. m. Rosjanie z rozkazu jenerała Schildera poczęli znowu zatapiać w Sulinie statki piaskiem ładowane, aby przeszkodzić wplynięciu floty połączonej w Dunaj.

Greccya.

Gazeta Tryestska pisze z Aten 9go kwietnia. Zanim Metaxas wyjechał z Konstantynopola, wystosował był notę do Porty tej treści, że czas wyswiefić czy rząd grecki pobudził powstanie w Epirze, czyli też takowy wywołany jedynie został przez gwałty, okrucieństwa i uziemienia tamecznych władz tureckich. Poseł francuzki p. Forth-Rouen odejchał onegdaj z Aten w towarzystwie jenerałego konsula francuzkiego z Syra. Utrzymują powszechnie, że się udał do Volo, aby się przekonać o stanie obrazy jaką tam wyrządzili konsulowi francuzkiemu żołnierze tureccy. Osoby lepiej wtajemniczone mniemają, że poseł jedzie tylko do Syru we własnych interesach, a tylko konsula z Syru posyła do Volo.

Rząd widział się być zmuszonym przeprowadzić szybko przez Izby prawo zakazujące wywozu suszcharów okrętowych. Okazało się bowiem, iż przybywające tu statki francuzkie zaopatrują się w suszchary i wielkie onego zapasy skupują. W obecnych okolicznościach, gdzie zaledwie wystarcza zboża na miejscowe potrzeby, podobny zakaz okazał się nieuniknionym.

Mam zaszczyt zwrócić powtórnie uwagę Szanownej Publiczności na Fabrykę wyrobów z China-Srebra (China-Silber) istniejącej przedtem pod firmą **Wilhelma Conraetz**, której przedtem współnikiem i zawiadowcą byłem, zaś w skutek kupna z dnia 24 września 1852 całkowitym właścicielem zostałem. Taż więc Fabryka istnieje teraz pod firmą:

KAROL FORST

pierwsza c. k. uprzywilejowana

FABRYKA TOWARÓW Z CHINA-SREBRA.

Skład w Wiedniu Tuchlauben N. 435.

(w tym samym co przedtem lokalu.)

Ponieważ przez wiele lat przewodnikiem tegoż zakładu byłem, pochlebiam sobie zjednać toż samo zaufanie, którym poprzednik mój się szczycił — témbardziej, że skutkiem niezmiernych doświadczeń i ulepszeń, wyroby moje dosięgły najwyższego możliwego stopnia doskonałości.

Osobom, które nie miały jeszcze sposobności przekonać się przez użytek o trwałości, praktyczności i stąd wynikającej oszczędności, mogą poniżej umieszczone świadectwa za dostateczną posłużyć rękojmię.

Zarazem ostrzegam Szanowną Publiczność, że wyroby moje w Galicyi wyłączenie tylko u pana **J. K. Kaczmarek** w Krakowie, i u pp. **Boczkowski & Schnorra** we Lwowie są do nabycia.

Karol Forst.

Następują wyżej wspomniane świadectwa:

Potwierdza się urzędownie, że z c. k. uprzywilejowanej FABRYKI CHINY-SREBRA pod firmą **KAROLA FORST** (pierwój W. Conraetz) już od r. 1847 na potrzeby Najjaśniejszego Dworu zakupiono tysiąc pięćset sztuk łyżek do kawy, pięćdziesiąt sztuk łyżek wazowych, postaw na olej i ocet dwanaście, które przedmioty pomimo ciągłego używania doskonale się zachowują i pod każdym względem zadawalniają.

(podpisano) **Riedel**, c. k. nadworny kontrolor.

Niżej podpisana Dyrekcyja ma przyjemność poświadczyc, że już od wielu lat swe potrzeby, co się tyczy naczyń z CHINY-SREBRA dla parowych statków Towarzystwa z c. k. uprzywilejowanej fabryki **KAROLA FORST** (pierwój W. Conraetz) zakupuje, i o dobroci, trwałości, piękności tych wyrobów najchwalebniejsze świadectwo dać może. — Wiedeń 20 maja 1853.

Dyrekcyja pierwszego c. k. uprzyw. Towarzystwa parowych statków na Dunaju.

(226-3)

(podpisano) **P. Ehrichsen**, Dyrektor.

Podjęte w obwodzie Tarnowskim **FOLWARKI** Podzamcze, Stachorówka i Rzegocin do dobre Wielopole Franciszka Szaryńskiego własnych, należące są do wydzierżawienia na lat kilka. Bliższej wiadomości można powziąć w Kancelaryi Adwokata Serdy w Tarnowie. (332-3)

(322) **Doniesienie** (2-3)

o przyjęciu Agencji Assekuracyjnej Towarzystwa c. k. uprzyw. Austr. Towa. Ubezpieczeń w Wiedniu w Myślenicach.

Podpisany, były Agent Towarzystwa Assekuracyjnego, **Riunione Adriatica di Sicurtà**, w Tryeście egzystującego, zaprzestał być czynnym dla rzeczonoego Towarzystwa w 1845 r. jako w czasie, gdzie toż Towarzystwo, z powodu poniesionych strat, od dalszych przyjmowań do assekuracji tu w Galicyi raz na zawsze wstrzymał się postanowiło.

Obecnie, dogadzając życzeniom łaskawych mych przyjaciół, którzy już sposobu postępowania mego, w niezszczęściu poniekąd doświadczyli, przyjąłem znów Agencyą Assekuracyjną i to jedynego z najsłynniejszych w całej Austrii Towarzystwa za jakie wszystkim jest znane „c. k. uprzyw. pierwsze, austr. Towarzystwo w Wiedniu, (die k. k. priv. Erste oester. Versicherungs Gesellschaft in Wien) — i o takowem rozpoczęciu czynności mych zabezpieczeń od Ognia, zawiadamiając niniejszem Szanownych Obywateli Myślenie i całej okolicy, upraszam o łaskawe dalsze zaszczytowanie mnie i Dyrekcyją moją, tém zaufaniem, jakiego dowodów licznych doznawałem, i któremu tak jak dotąd odpowiem zawsze święcie i sumiennie. w Myślenicach.

M. A. Łowczyński

kupiec i Agent c. k. uprzyw. I. Tow. Assekuracyjnego w Wiedniu.

(154) Król. Pruskiego
**DOKTORA
CUKIERKI**

(3-4) Obwod. Fizyka
**KOCH
Z ZIOŁ,**

działają przeciw kaszlowi, chrypcy, gruppie, katarowi itp. Różnią się one nietylko przez swe prawdziwie wyborowe działające przymioty korzystnej, od zachwalanych tak zwanych karmelków Ottonów, Pato-Pektoralów itp., lecz odznaczają się przed niemi szczerze, że je organy trawienia łatwo sięgnąć mogą, a nawet, że przez dłuższe ich używanie żadnej ciężkości żołądka, żadnych kwasów, ani zamulen nie są powodem ani je po sobie zostawiają.

Cukierków z Ziół Doktora Kocha w obdłużnych pudełkach większych po 40 kr. m. k.; mniejszych zaś po 20 kr. m. k. dostać można we wszystkich miastach Państw Niemieckich; w Krakowie zaś znajduje się skład ich jedynie u p. **Józef Bartla**.

Sobolewski Konstanty, Redaktor odpowiedzialny.

Die kais. königl. landesbefugte
französische
Tapeten-fabrik

von

Robert Sieburger in Prag.

Lager in Pest und Wien

beehrt sich hierdurch die ergebenste Anzeige zu machen, dass einer ihrer Reisenden in Krakau eingetroffen ist und **Hôtel Poller N. 1.** wohnt.

Derselbe ist im Besitz einer ausgezeichnet schönen neuen und reichhaltigen Mustersorte von Tapeten und allen nur auf Papier ausführbaren Zimmer Decorationen Sämtliche Muster sind in dem neuesten Pariser Geschmack gearbeitet, und geben dadurch dass in meiner Fabrik die besten und geschicktesten Arbeiter aus den renomirtesten Pariser Fabriken angestellt sind, den französischen Tapeten gar nichts nach sondern zeichnen sich noch besonders durch ihre bedeutende Billigkeit aus. Das Praktische: die Reinlichkeit, Billigkeit und Wärme der tapezierten Zimmer ist allgemein anerkannt und es sind Tapeten zu haben von denen ein mittelgroßes Zimmer nur

6 bis 8 Gulden CM.

kostet und dennoch bei *Weitem schöner und sauberer wie die Malerei ist.*

Es werden daher die hohen Herrschaften so wie ein geehrtes Publikum angelegentlich ersucht, meinem Reisenden die geehrten Adressen zukommen zu lassen, worauf derselbe mit der grössten Bereitwilligkeit seine Aufwartung machen wird.

Jedwede Auskunft, Ausmessen der Zimmer &c. &c. wird mein Reisender gern besorgen, ebenso wird Hr. Poller Aufträge in Empfang nehmen und weiter besorgen. (323-3)

Realność w Tarnowie

pod Nr. 238 obok Instytutu wojskowej młodzieży na ulicy S-miaryjskiej na Podwalu, składająca się z domu o piętrze, oficyjny, spichrz na zboże, wozowni, piwni i drewnotów z stajniami, pomieszczenie dla 55 familij obejmująca z ogrodem 1200 siaz kw. studnią i podworem brukowanym. Jest z wolnej ręki do sprzedania. Bliższą wiadomość udzieli W. Adam Morawski doktor praw w Tarnowie, w rynku zamieszkały. (356-1-3)

DWOREK pod numerem 117 w gminie IX. przy Dolnych Młynach w Krakowie, z dogodnym mieszkaniem, stajniami, wozownią, studnią, z ogrodem owocowym i warzywnym, z ziemią inspektową, z polem lub łąką, jest każdego czasu z wolnej ręki do sprzedania. Wiadomość powziąć można u właściciela w tymże Dworku. **KAMIENICE** są także na Kazimierzu do sprzedania. lub na zamian. (239-3)

w Drukarni Czasu.

(215) C. K. wyłączny przywilej (3-6)

na nowo wynalezioną powszechnie ulubioną

ANATHERIN-WODE

DO PŁUKANIA UST

J. G. POPP

praktykującego Dentystę w Wiedniu przy ulicy Goldschmidsgasse Ner 604 w domu narożnym p. Peter samiejskiego. ordynującego lekarstwa codziennie w swém mieszkaniu od 9tej godziny z rana do 5tej wieczór we wszystkich chorobach ust, niemniej odbywającego operacje i stosującego wszelkie sposoby skutecznego wprawiania zębów i wędzideł.

(Cena 1 ztr. 20 kr. mon. konw.)

Niezliczone zalety tej wody do płukania ust, na ból zębów, ich ochwianie, osłabienie, odstawianie dziąseł, na wszelkie nawet szkorbutyczne usposobienia miękkich części ustnych używanej, czyniącej wielką przysługę, z wdzięcznością panu J. G. Popp, przez publiczne tu dołączane świadectwa. H. S.

Wyborne działanie tej Anatherim-Wody do płukania ust, jako jeden z najwysmienitszych środków zaradczych, tak na zęby, jako też i na dziąsła, zniewala mię, z własnego mego przekonania i tejeż używa, do zwrócenia wszystkim na nią uwagi, i zalecenia jej jako najlepszy środek toalety.

K. v. Beden, żona c. k. Rady ministerjalnego.

Można dostać tej wody w składzie jako to: u PP. T. Góreckiego w Krakowie. — Ign. Brosig w Wadowicach. Gust. Nahowskiego w Bochni. — Edw. Praschill w Rzeszowie.

Do potrzebnych przedmiotów rolniczo-gospodarskich i handlarskich, powinny być policzone także

WAGA ZBOŻOWA,

czy to ze względu rozpoznania jakości ziarna, czy to dla wysokości ceny zboża. W handlu podpisanego są one po 7 ztr. m. k. do nabycia. Odciska jednej wagi do najodleglejszej poczty kraju naszego, wynosi 24 kr. — Lwów 30 marca 1854 r.

(319-1-3)

Jan Niemirowski.

(129) **Doktora Borchardta** (5-6)

za Najwyższym Cesarsko-Królewskim Przywilejem aromatyczno-lekarskie

MYDŁO Z ZIOŁ.

Od wielu towarzystw lekarskich i tychże Europy Dostojeństw jako prawdziwe i najlepsze dla skóry uznane, a w skutek przychylniej opinii i wniosku Król. Wysok. Lekarskiego Wydziału, przez Król. Bawarskie Ministerium Państwa niedawno uprzywilejowane zostało. Mydło z Ziół Doktora Borchardta nadaje skórze miękkość aksamitowi podobną i młodzieńczą świeżość, usuwa na zawsze **ogorzałość od słońca, piegł, osutkę, węgrowatości, krosty zaskorne, pryszcze, wrzodzenie** itp., zachowując skórę przeciw wszelkim szkodliwym wpływom zmiany powietrza. Przedewszystkiem ma tę własność, iż utrzymuje skórę dzieci delikatną. W kąpieli użyte, działa nadzwyczajnie, gojąc i wzmacniając.

Składy c. k. uprzywilejowanego Mydła z Ziół Doktora Borchardta znajdują się:

w **Krakowie** u Józefa Bartla N. 339; tudzież: w **Bilsku** u Aptek. Alex. Stanko; w **Bochni** u p. Niedzielskiego; w **Brodach** u Karola Carnelli; w **Czerniowcach** u Ign. Schmirch i Tom. Zacharyasiewicza; w **Jarosławiu** u Ign. Bajan; w **Kolomei** u S. Wieselberga; w **Łancucie** u Ant. Swobody; w **Lwowie** u W. Willmana; w **Przemysłu** u Edw. Machalskiego; w **Rzeszowie** u Ign. Schaittera; w **Sędziszowie** u J. Kownackiego; w **Stanisławowie** u Aptek. Jana Tomanek; w **Tarnopolu** u Markusa Schlicki; w **Tarnowie** u Józefa Jahna i na **Podgórzu** u S. Schlesingera.

U zwyczaj wspomnianych panów na składzie jest także do nabycia prawdziwa

D^{ra} Suin de Boutemard

aromatyczna

ZAHN PASTA.

Zahn Pasta Doktora Suin de Boutemard z działaniem wzmacniającym dziąseł, łącząca niezawodne, nieszkodliwe czyszczenie zębów, usunięcie tworzących się na nich zwierzęcych i wegetacyjnych parasitów, wywierająca niemniej zbawienny wpływ na całe wnętrze ust i cuchnienie, może być słusznie zaleconą jako **najlepszy i najtańszy** środek do wykształcenia i konserwy zębów, tej to istotnej części ludzkiego zdrowia i piękności, nadto jako ku ochronie chorobliwych przypadłości właściwa.

Ze względu na wielokrotne naśladowania i fałszowania obudwóch powyższych słynnych Artykułów, raczy się przy kupnie tychże na to łaskawą zwrócić uwagę, że Mydło z Ziół Doktora Borchardta, w białych zielonem pismem drukowem, i na obu końcach obok załączonej pieczętką opatrzonych paczkach, po 24 krajecary w m. k. przedawanem będzie; — zaś Zahn Pasta Doktora Boutemard na odwrotnej stronie, na swém czerwonym złoto-brązowym obwinieciu herb familijny i facsimile Dra Suin de Boutemard zawiera.

Co do sprowadzenia *en gros* tych artykułów, można się zgłosić jedynie do Komptouaru głównej przesyłki w Berlinie, Spandauerstrasse N. 72.

Antoni Czaplinski zarządca drukarni.